

Jan Trøjborg (S):

... er jeg sikker på er vidt udbredt – den opfattelse, at den finansielle sektors virksomhed også har en forpligtelse ud over de snævre virksomhedsøkonomiske interesser i forhold til medarbejdere, i forhold til miljø, i forhold til bæredygtighed, i forhold til samfundsforhold og samfundsinteresser som sådan.

Men det forstår jeg at hr. Lars Barfoed ikke mener. Man skal kun varetage aktionærernes interesser. Dermed har vi også fået slået klart fast, hvorfor regeringen er kommet med sit forslag, og først og fremmest hvorfor regeringen overhovedet ikke ville i dialog om dette forslag og dets mulige gennemførelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Lars Barfoed. Og så er der noget, der tyder på, at vi kan komme videre.

Kl. 13.20

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg havde egentlig besluttet mig til, at nu mente jeg, at der var sagt det, der skulle siges om denne sag, men man kan blive provokeret tilstrækkeligt til, at man føler sig nødsaget til at tage ordet én gang til. Det gør jeg så i anledning af hr. Jan Trøjborgs seneste bemærkninger.

Der ligger jo ikke i det, jeg har sagt, at finansielle virksomheder eller andre private virksomheder ikke skal tage etiske hensyn, ikke skal tage hensyn til de ansatte, ikke skal føle sig som en del af samfundet og tage samfundsmæssige hensyn. Det, jeg siger, er, at de offentlige repræsentanter ikke sidder i de virksomheders bestyrelser for at varetage specielt samfundsmæssige interesser. De sidder der på lige fod med alle andre bestyrelsesmedlemmer, så snart de er valgt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning**Anden næstformand (Poul Nødgaard):**

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Anden behandling af lovforslag nr. L 47: Forslag til lov om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om børnepasningsorlov. (Udvidelse af barselorloven og ændring af børnepasningsorloven).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 9/1 2002. Første behandling 23/1 2002. Betænkning 13/3 2002. Ændringsforslag nr. 25 af 18/3 2002 uden for betænkningen af Ole M. Nielsen (KRF)).

Der var stillet 24 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Ole M. Nielsen (KRF).

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Anden næstformand (Poul Nødgaard):**

Jeg vil lige her gøre opmærksom på, at følgende ordførere har meldt sig: Det er fru Mette Frederiksen, hr. Ole Sohn, hr. Morten Helveg Petersen og hr. Ole M. Nielsen. Hvis andre ordførere ønsker at komme ind, skal de ind i den rigtige rækkefølge. Ønsker Venstres ordfører ordet, er det den første. Hr. Jens Vibjerg har ordet som ordfører. Jeg går hele rækken igennem.

Jens Vibjerg (V):

Nu kan børnefamilier efterhånden se frem til at få de længe bebudede forbedringer omkring barsel. Der har været mange udsagn før valget og efter valget. Nu nærmer vi os snorene, og det er lidt beskæmmende at se, at så stor en del af Folketinget ikke er indstillet på at give børnefamilierne de forbedringer, de meget væsentlige forbedringer, der ligger i det lovforslag, vi nu har til anden behandling her.

Vi kan jo alle huske bemærkningerne fra tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen: Kan vi ikke gøre det lidt bedre? Det kunne den gamle regering ikke, men den nuværende kan sige: Jo, vi kan.

Derfor har vi nu det her forslag liggende, som giver en række meget væsentlige forbedringer. Den ene er, at man får en væsentlig længere bar-

selorlov med fulde dagpenge. Man får den fleksibilitet, som alle familier – eller i hvert fald den overvejende del af familierne – har brug for, så de kan tilrettelægge familieliv og arbejdsliv på en god og hensigtsmæssig måde.

Vi får en fleksibilitet, der i langt højere grad kan give fædre mulighed for at deltage i orloven. Det har været et problem tidligere, kan vi jo lige så godt erkende, at fædrenes brug af orlov har været minimal. Med de muligheder, der ligger i den nye lov her, får fædre virkelig langt bedre muligheder og incitamenter til at indgå på lige fod i den opgave at tage orlov og passe børnene.

Men det er altså skammeligt at måtte konstatere, at hele venstrefløjens i Folketinget ikke er indstillet på at give børnefamilierne de muligheder.

Men det har været en fornøjelse at opleve Dansk Folkepartis positive engagement omkring det emne her. De har været med til at løfte opgaven, også selv om det er mange penge, der skal findes til at gennemføre lovforslaget. Og Kristeligt Folkeparti har ligeledes spillet positivt med. Kristeligt Folkeparti har nogle ønsker, som regeringen ikke er i stand til at indfri, fordi det koster for mange penge, men jeg har forstået, at det, der ligger nu, står Kristeligt Folkeparti i sidste ende bag. Så tak for det.

Kl. 13.25

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nu er der jo også noget, der hedder korte bemærkninger, og der er tre af slagsen – først fru Pernille Rosenkrantz-Theil, hr. Ole M. Nielsen og fru Mette Frederiksen. Og nu kommer hr. Ole Sohn også, det kommer i anden omgang.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er klart, at hvis regeringen var kommet med et forslag, der faktisk gav væsentlige forbedringer til børnefamilierne, kunne det være, at venstre side i salen faktisk stemte for det. Men da det ikke er tilfældet, er det klart, at vi er en anelse mere skeptiske. Bl.a. fjerner man jo børnepasningsorloven, og det ved vi kommer til at betyde, at barnet kan komme til at se mindre til sine forældre i de første 8 år af sit liv, end barnet kunne tidligere.

Så vil jeg da også gerne spørge hr. Jens Vibjerg fra Venstre: Hvad er det for et incitament, hr. Jens Vibjerg mener mændene har til at gå

hjemme? Hvad er det for et incitament, de ikke havde tidligere, som de har nu?

Man har forlænget antallet af uger, men jeg kan ikke rigtig se, hvor incitamentet, hvor guleroden er for fædrene til at gå derhjemme med deres børn.

Man har jo netop valgt ikke at bruge den model, man ellers både i Sverige og i Portugal har gjort, at størstedelen af mænd tager orlov. Der har man altså fundet guleroden – jeg kan ikke helt se, hvor den findes i regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var den samme formulering, jeg bad om ordet til, for jeg har ikke helt forstået, hvor incitamentet ligger i det her forslag til, at fædre i højere grad skulle udnytte barselorloven.

Det bekymrer vi os faktisk lidt om, for vi har jo prioriteret bedre barselorlov højt, men erkender, at det er negativt for ligestillingsvinklen. Vi har ikke ønsket en lang periode som f.eks. 3 måneder, der skulle forbeholdes specielt mændene.

Men hr. Vibjerg spørger: Kunne vi ikke bare gøre det lidt bedre? Det kan vi nemlig. Vi har stillet et ændringsforslag uden for betænkningen om at forhøje det antal uger, som er forbeholdt mændene, fra 2 til 4, ligesom det i øvrigt er i den eksisterende lovgivning. Og det mener jeg faktisk at et bredt flertal i Folketinget skulle kunne stemme for. Det koster nemlig ikke flere penge, som hr. Jens Vibjerg siger at vores ændringsforslag gør.

Så overvej ganske alvorligt ændringsforslag nr. 25, der ligger uden for betænkningen, som hæver det antal uger, som mændene skal holde inden for den samlede barselorlov, fra 2 til 4 uger. Det koster ikke noget, og det vil være virkelig godt, og så ødelægger vi ikke det dér ligestillingsaspekt.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Hvis der er noget, der er gået igen i behandlingen af lovforslag nr. L 47, må det jo være vores alle sammens undren over de ord, man benytter sig af fra regeringens side. Man taler om forbedringer for fædrene og indskrænker de berammede uger, fædrene har adgang til i dag, fra 4 til 2 uger.

Jeg skal derfor spørge, om hr. Jens Vibjerg kan bekræfte, at fædre får færre uger til rådighed med en forlængelse af barselorloven i forhold til i dag, og herudover også bekræfte, at Danmark

dermed bevæger sig ad en fundamentalt anden vej end det øvrige Norden, som vi i øvrigt ofte er glade for at sammenligne os med. Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at man i Island, Norge og Sverige er gået den modsatte vej i forhold til Danmark og har forbeholdt flere uger til fædrene?

Op og sidst, men ikke mindst: Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at man i regeringens forslag lægger op til at skelne mellem forældre i beskæftigelse og forældre i ledighed, således at forældre med ledighed har adgang til færre uger sammen med deres børn end forældre i beskæftigelse?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Først til det med fædre: Man får for det første forlænget orloven meget væsentligt med flere uger. Det er en forbedring til hele familien, også til fædrene. Man får fleksibiliteten, som i høj grad, tror jeg, vil være med til at understøtte fædrenes lyst til at bruge en væsentlig større part af orloven – det, at man kan kombinere job og orlov, vedligeholde sine faglige kompetencer. Det er også den mulighed, kvinderne i langt højere grad får med det forslag, der ligger her, at man kan vedligeholde sine faglige kompetencer.

Jeg tror, og det er jeg overbevist om, at det er et af de punkter, der vil være med til at sikre, at fædrene nu tager en væsentlig større del af den orlov, der er til rådighed. Og glem ikke, at nu er orlovsperioden altså mange, mange gange længere.

Kl. 13.30

Det eneste, som Kristeligt Folkeparti og fru Mette Frederiksen går ind for, er, at vi skal tvinge fædrene hjem på orlov. Det kommer der ikke noget godt ud af.

I regeringspartierne lægger vi meget stor vægt på, at man i den enkelte familie har frihed til at indrette sig, som det passer bedst. Det kunne jo godt ske i nogle familier, at det dér bliver fædrene, der tager den største del af orloven, i andre familier vil det blive mødrene, der tager den største del af orloven. Det skal familierne selv bestemme. Vi skal ikke komme her og være smagsdommere for den enkelte familie og sige, hvad der nu lige er bedst for dem.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger er hr. Ole Sohn, fru Mette Frederiksen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Det er de tre, jeg har noteret op.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Til hr. Jens Vibjerg: Kan vi få en oplysning om, hvor mange mænd, procentvis, der gør brug af den fælles orlovsmulighed, der er i dag? Når regeringen forudsætter, at der med regeringens forslag vil blive bedre muligheder for mænd, må man jo, eftersom ydelsen er den samme som i dag, kunne få at vide, hvor mange mænd der er, der i dag gør brug af den fælles mulighed, eller om det primært er kvinderne. Det er det ene.

Det andet er: Bekymrer det ikke Venstre, at der er en række kvindeorganisationer, som er bekymret over den måde, som lovforslaget er blevet skruet sammen på, netop fordi den vil give færre incitamenter til mændene til at tage orlov?

Op det tredje, jeg vil spørge om, er: Har det slet ikke været inde i regeringens overvejelser at sikre, at man får en børnepasningsgaranti, sådan at man ikke kommer til at tvinge mødrene hjem længere tid, end de selv ønsker? Gør det ikke indtryk, at en lang række virksomheder, primært inden for servicesektoren, er bekymrede over, at der ikke er den børnepasningsgaranti, og at der ikke er en barselfond indbygget, sådan at mandearbejdspladserne også bidrager til at finansiere en del af barseludgifterne? Er det så ikke noget, der er indgået i Venstres overvejelser?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Så taler vi om valgfrihed igen. Jeg skal blot stille et sådan set enkelt spørgsmål: Hvorfor står der intet i lovforslaget om sikring af pasningsgarantien? Hvorfor er der ingen, hverken fra Det Konservative Folkeparti eller fra Venstre og deres ordførere, som bruger ordet pasningsgaranti bare én eneste gang i denne her debat?

Vi var tilskuere til en debat i fredags i diskussionen om L 106, nemlig om det at udskyde mulighed for kønsopdelte lønstatistikker. Hvorfor var der ikke ét eneste ord fra Venstre og De Konservative om, hvordan man ønsker at sikre ligeløn på det danske arbejdsmarked? Hvorfor taler vi i det hele taget om, at hr. Jens Vibjerg tror, at fædrene ønsker at tage mere orlov? Hvorfor taler vi om, at regeringen forventer, at fædrene hermed ønsker at benytte den orlov, man vil give fra regeringens side? Hvorfor sikrer vi ikke fædrene nogle rettigheder? Hvorfor sikrer vi ikke fra Folketingets side, at vores fædre i Dan-

mark har adgang til orlov, så de kan være sammen med deres børn?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil fortsætte lidt i det spor. I fredags blev det gjort meget tydeligt, at mænd i det her samfund tjener op mod 12 pct. mere, end kvinder gør. Venstre går så ind og laver en barselorlov, hvor man, hvis man tager den fulde barselorlov, kommer ned på 84 pct. af dagpengene – hvis man tager den fulde barselorlovperiode.

Hvis man sætter det sammen med, at mændene i det danske samfund tjener mere end kvinderne, hvad er så konsekvensen af, at ydelserne under barselorlovsforløbet bliver sat ned? Jamen den er selvfølgelig, at man af økonomiske årsager finder det nemmere at lade kvinden gå derhjemme end manden. Og jo lavere ydelserne er, jo større vil den tendens være.

Det er altså ikke en sikring af mandens ret. Hvis man ønsker, at manden skal have ret til at tage barselorlov og være derhjemme sammen med sine børn, skal man sikre en ordentlig kompensation, og man skal sikre, at manden har ret til mere end 2 ugers barselorlov.

I øvrigt vil jeg stille Venstre et spørgsmål med hensyn til det her frie valg, man taler om: Hvad er det for et frit valg, vi taler om for kvindernes vedkommende? Man fjerner 2.500 institutionspladser, samtidig med at man sætter barselorloven op. Hvad er det for et frit valg? Er det valget mellem at gå hjemme og passe sine børn eller at gå hjemme og passe sine børn? Er det det, Venstre forstår ved frit valg?

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg medgiver gerne, at der er én væsentlig forskel på det, vi går efter, og det venstrefløjens går efter. Det er i forhold til, om man skal tvinge mændene eller man skal give familierne valgfrihed. Det er hovedhjørnestenen i forskellen.

I Venstre lægger vi meget vægt på, at vi giver familierne valgfriheden, så den enkelte familie kan indrette sig, som det passer bedst for dem.

Så lyder spørgsmålet: Hvad er bedre for mænd i forslaget her? Ja, for det første er der det, at nu får man fulde dagpenge i hele orlovsperioden. Man får fleksibiliteten som det væsentligste, tror jeg, argument for, at fædre i langt højere grad vil bruge orloven. Og lad nu det komme an på en prøve. Men også det, at orlo-

ven bliver længere, vil selvsagt give fædre incitament til at bruge deres del af orloven. Mange mødre har følt, at den barselorlov, vi har haft indtil nu, har de haft brug for til fulde, og så har mændene ikke fået plads til den orlov, de også kunne ønske sig.

Med hensyn til børnepasningsgaranti: Nu er det jo et kommunalt anliggende, og jeg må sige, at hvis de socialdemokratiske kommuner, der ikke har pasningsgaranti, havde fået løst den opgave, havde vi jo stort set været ude over diskussionen om det med pasningsgaranti. Så der er altså nogle socialdemokrater, der må gå hjem og påvirke deres kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Så har jeg sådan set også svaret fru Rosenkrantz-Theil om det med kompensation, for der ligger jo altså en væsentlig bedre kompensation i den forlængede barsel, end der gjorde i den tidligere forældreorlov.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for den tredje og sidste, korte bemærkning til Venstres ordfører og derefter fru Mette Frederiksen. Hr. Bjarne Laustsen har også meldt sig.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Til det dér med at tale om at tvinge mændene: Jeg vil da håbe for de fleste børn i det danske samfund, at deres fædre ikke føler det som tvang at være sammen med dem. Jeg synes, at det er en mærkelig måde at se på tingene på. Jeg håber og tror, at mænd for det meste synes, at det er ganske rart og dejligt at være sammen med deres børn og dermed ikke ser det som tvang at skulle tage orlov for at være sammen med dem.

Med den model, man har kørt i Sverige og Portugal, hvor man har reserveret en del af orloven til mændene, har det betydet for mændene – og det er det, mændene selv vurderer på baggrund af, at de har haft den orlov – at det er blevet legitimt for dem at komme og bede deres arbejdsgivere om lov til at få orlov. Det er det, mændene udtaler. Mændene i Sverige og Portugal føler, at de har fået ret til at have barselorlov i modsætning til tidligere, hvor der enten blev grinet hånligt ad dem, eller at arbejdsgiveren direkte sagde, at så kunne man jo finde nogle andre, hvis de ønskede at tage barselorlov.

Vi taler ikke om at tvinge mændene til at være sammen med deres børn. Tværtimod taler

vi om at sikre mændene ret til at være sammen med deres børn.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Mette Frederiksen for den tredje og sidste korte bemærkning til hr. Vibjerg.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Til hr. Jens Vibjerg: Vi bliver nødt til at finde ud af, hvad det dér valgfrihed reelt betyder i den her sammenhæng.

Kan hr. Jens Vibjerg bekræfte, at ved ledighed bortfalder den orlov, en forælder måtte have udskudt til et senere tidspunkt, ligesom den udskudte orlov bortfalder ved anden beskæftigelse, hvis en ny arbejdsgiver ikke synes, det er sjovt at give den pågældende lønmodtager den udskudte orlov? Mener hr. Jens Vibjerg ved sine fulde fem, skulle jeg til at sige, at det er udtryk for valgfrihed, at man som lønmodtager bliver nødt til at være i den samme type beskæftigelse, hos samme arbejdsgiver for at kunne benytte sig af en eventuel udskudt orlov?

Så siger hr. Jens Vibjerg, at vi folketingsmedlemmer må gå hjem og påvirke vores kommunalbestyrelsesmedlemmer. Jeg skal bare til hr. Jens Vibjergs orientering sige, at i bemærkningerne til lovforslaget forventer regeringen faktisk en kommunal besparelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Bjarne Laustsen. Og mens han går på talerstolen, kan jeg lige sige, at der ikke er noget, der tyder på, at hr. Jens Vibjerg ikke er ved sine fulde fem!

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Jens Vibjerg, ligesom andre har været inde på, om definitionen af valgfrihed.

Kl. 13.40

Der er vel ca. 40 kommuner, der i dag ikke har en pasningsgaranti – det vil sige, at der er mange, der har det på forskellige tidspunkter. Men det, jeg tror vi kommer til at opleve, er, at regeringen skal ændre den her lov mange gange.

Så vil jeg godt spørge om skattestoppet: Jeg har den opfattelse af det, at når man indfører det her, vil der være mange kommuner, der bliver presset på økonomien, og derfor vil de foretage besparelser på det her område, og derfor vil de fjerne noget af pasningsgarantien og eventuelt

hæve den til 52 uger. Så vil jeg gerne spørge: Hvor er så den dér valgfrihed henne, som Venstre taler så meget om, for vi kan sagtens risikere, at det bliver meget, meget værre, end det er i dag, at vi får flere kommuner, der ikke vil give en pasningsgaranti. Hvor er valgfriheden henne i Venstre?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Det er jo lige netop det, vi mener i Venstre: at mange mænd også synes, det er rart at være hjemme ved børnene, og derfor vil de også vælge at tage en del af orloven, uden at vi her fra Folketinget skal tvinge dem hjem i et eller andet antal uger.

Vi har altså større tiltro til familierne, til fædrene, og det er altså her, vi har en lysende klar forskel mellem Venstre og venstrefløjen. Vi tror på familierne, vi tror på den enkelte, og venstrefløjen tror kun på, at det her det kan gennemføres, hvis man pisser familierne.

Med hensyn til de ca. 40 kommuner, der ikke har pasningsgaranti, og om skattestoppet vil betyde, at der vil være flere kommuner, der kommer i den kategori: Jeg skal da ikke kunne afvise, at der kan være nogle socialdemokratisk ledede kommuner, der kan komme i den situation, at de vælger det. Jeg tror ikke på, at der er en eneste Venstrekommune, der vil vælge det, men der kan selvfølgelig være nogle socialdemokratiske kommuner. Men det tror jeg vælgerne vil vide at gøre kål på næste gang, vi har kommunalvalg.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

De tre næste korte bemærkninger er hr. Ole Sohn, hr. Bjarne Laustsen og hr. Jan Petersen. Og jeg skal lige gøre opmærksom på, at der også senere på dagen er en finanslovdebat, hvor de her emner også kan inddrages.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu skal jeg undlade at give en vurdering af, hvilke kommuner der er styret af hvem, og hvordan de kunne forestille sig at forholde sig til en eventuel børnepasningsgaranti.

Men det er da ret afgørende, at man i hvert fald giver den sikkerhed for forældrene – og det er så klart primært mødrene, når det er fælles stof. Sådan er virkeligheden i dag, og sådan vil den selvfølgelig også være fremover. Derfor er pladsgarantien utrolig afgørende.

Men det, der fik mig herop, var mere hr. Jens Vibjergs fortolkning af, at nogle ville tvinge mændene til at have barsel. Jeg erindrer ikke hverken i forbindelse med dette lovforslags behandling eller tidligere beslutningsforslag, der er kommet fra nogen partier her i Folketinget, at der er nogen, der vil tvinge mændene til noget som helst, men derimod sikre, at de får nogle muligheder og nogle rettigheder, sådan at man sikrer en ligestilling også i forbindelse med barsel.

Og det er noget helt andet. Det er netop et ønske om, at man ikke hæmmer kvinderne i karrieremuligheder, at man også giver mænd en mulighed for at være sammen med deres børn. Det er simpelt hen et spørgsmål om ligestilling, og det tror jeg faktisk arbejdsmarkedet og samfundet har ret meget behov for.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det var jo dejligt at få en garanti fra Venstre og Venstres ordfører, hr. Jens Vibjerg, på, at Venstrestyrede kommuner ikke vil sætte pasningsgarantien ud af kraft eller forringe den på nogen mulige måder, fordi man indfører det lovforslag her.

Så vil jeg gerne vide: Hvor mange af de ca. 40 kommuner, der ingen pasningsgaranti har i dag – som snyder på vægten efter Venstres mening; for det er jo sådan, at der faktisk skal være en pasningsgaranti, det er jo dårlige Venstrekommuner, der ikke har en pasningsgaranti – er Venstre kommuner? Det vil jeg gerne vide.

Så vil jeg også gerne have et svar på det, som fru Mette Frederiksen spurgte om, at de ledige taber retten ved den udskudte orlov i det her forslag, som det ligger her.

Det er enkle spørgsmål, men hvis man ingen svar har, får vi måske heller ingen svar. Men nu spørger jeg en gang til.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg synes, det er rimelig tydeligt, at den valgfrihed, hr. Jens Vibjerg og Venstre taler for, ikke er den valgfrihed, der tilgodeser den enkelte. Altså hvis man skal have valgfrihed med hensyn til, hvor lang en orlov man vil holde, er der åbenbart en række borgere, der ikke har en reel valgfrihed, fordi de måske bor i en Venstrestyret kommune, men det får vi vel oplyst lige om lidt.

Så dér er det jo altså kommunen, der afgør, om man har valgfriheden til selv at afgøre, hvornår man vil genoptage sit arbejde.

Dér, hvor aftalevilkår gælder for fleksibilitet, er det arbejdsgiveren, der afgør det, for det er jo i og for sig kravet til, at man kan få den indbyggede fleksibilitet. Så en betydelig del af Venstres valgfrihed er som sædvanlig deponeret hos helt andre end dem, Venstre taler om at det handler om.

Mit spørgsmål til hr. Jens Vibjerg er imidlertid et helt andet. Jeg forstår ikke det her med tvang, og hvorfor hr. Jens Vibjerg gør så meget ud af tvang. Altså jeg forstår, at man vil tvinge kommunerne til skattestop. Man vil ikke tvinge mændene på orlov, men man vil gerne tvinge kommunerne til et skattestop. Man vil heller ikke tvinge kommunerne til at indføre en pladsgaranti. Altså hvad er det for et forhold, hr. Jens Vibjerg i det hele taget har til tvang?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg synes, det er lidt udtryk for hykleri, når Socialdemokrater her fra Folketingets talerstol nu vil tvinge en pasningsgaranti igennem hos kommunerne. Man har stået i spidsen for en regering i en lang årrække uden at gennemføre det. Nu sidder man så helt uden ansvar for noget som helst, og så vil man pludselig tvinge kommunerne.

Vi går altså ind for det kommunale selvstyre i Venstre, og vi tror på, at kommunerne også får løst pasningsgarantien. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg vil opfordre alle kommuner, selv de store socialdemokratiske kommuner, der ikke har løst opgaven, til at få løst den her opgave hurtigst muligt.

Jeg synes, det er vigtigt, at alle kommuner har en pasningsgaranti. Det er vigtigt for børnefamilierne. Det er vigtigt for det erhvervsliv, der skal have arbejdskraften, så det er vigtigt for hele lokalsamfundet.

Det er da korrekt, hvis man skal forstå Socialdemokraterne og SF rigtigt, at man ikke vil tvinge fædrene hjem ved at sige: I skal gå hjem. Men det er i hvert fald sådan, at hvis fædrene ikke tager hjem på orlov, så får familierne ingen orlov. Altså man tager simpelt hen orloven fra familien, og det er da det samme som at tvinge fædrene hjem på orlov.

Ja, det var vist svaret.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, men det afstedkom alligevel to nye korte bemærkninger: Hr. Bjarne Laustsen og hr. Ole Sohn. Jeg fik ikke fat i, om hr. Jan Petersen også ville have ordet? Jo, det ville han.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det er spørgsmålet om det dér frie valg, vi nu skal have fat i. Jeg forstod, at kommuner, der ikke havde en pasningsgaranti, var dårlige kommuner, de levede ikke op til Venstres holdninger og visioner om, hvordan en god kommune skal være i forhold til sin børnepasningspolitik.

Men man glemte helt at sige, at det var et spørgsmål om frit valg, for hvis det er sådan, at man ikke har en pasningsgaranti, så har forældrene ikke et frit valg. Hr. Jens Vibjerg glemte at sige, at det var det, det drejede sig om.

Så spurgte jeg også, om man var i stand til at udpege de 40 kommuner, og hvor mange af de dér 40 kommuner der havde været dårlige Venstrekommuner, fordi de ikke har en pasningsgaranti, som hr. Jens Vibjerg lægger utrolig megen vægt på.

Så mangler vi altså også stadig væk at få et svar på, om ledige i spørgsmålet om den udskudte orlov ikke taber deres rettigheder. Kan vi ikke få et klart svar på det?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Ole Sohn – og det er så den tredje og sidste korte bemærkning til hr. Jens Vibjerg. Det gælder også hr. Bjarne Laustsen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Selv om det naturligt afstedkommer, at vi får en meget lang dag i dag med de mange korte bemærkninger, vi har her, så synes jeg alligevel, det er meget afklarende også for forståelsen af, hvad det er, regeringen ønsker med barselorloven.

Det er jo helt tydeligt, at der ikke ligger noget som helst ligestillingselement i det. Det får vi givetvis også bekræftet, når hr. Jens Vibjerg går op og besvarer de spørgsmål, fru Mette Frederiksen oprindeligt stillede, og som hr. Bjarne Laustsen har rykket for: Hvad der sker for ledige, der udskyder orloven?

Kl. 13.50

Vi ved også, at i dag er det primært kvinderne, der gør brug af den fælles barselorlov, og der er jo ikke noget, der tyder på, at mændene skulle

kunne gøre brug af en større del af den, fordi man udvider orloven.

Derfor er det da utrolig afgørende, både af hensyn til vores kvindelige kollegaers mulighed for deres karriereudvikling og for ligestillingen både i familierne og på arbejdsmarkedet, at vi sikrer, at der bliver en orlovsdel til mændene.

Derfor har debatten været med til at afklare det spørgsmål, men tilbage står, at vi mangler at få svar fra Venstre på, hvad der sker i forhold til de spørgsmål, fru Mette Frederiksen stillede om orlovens udskydelse, hvorfor den skal bortfalde, hvis man skifter job eller i forbindelse med ledighed.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Så hørte vi det igen. Hr. Jens Vibjerg var oppe og pege på et eller andet hykleri, han har fundet. Jeg kan blot oplyse hr. Jens Vibjerg om, at netop det at sikre pladser i alle danske kommuner efter barnets sjette måned var en del af den tidligere regerings og stadig er en del af Socialdemokratiets grundholdning til det her, og det burde hr. Jens Vibjerg for så vidt vide.

Men man skal lade være med at kaste med sten, hvis man selv er i besiddelse af et skørt glashus.

Mit spørgsmål til hr. Jens Vibjerg er: Kan hr. Jens Vibjerg oplyse Folketinget om, hvor mange kommuner der er styret af Venstre, der ikke har en pladsgaranti?

For det andet: Jeg fik ikke svar på det med logikken. Man vil gerne tvinge kommunerne ind i et skattestop, for det er en vigtig ambition for regeringen; man vil ikke tvinge kommunerne ind i at sikre en pladsgaranti, underforstået: Er det så en lavere prioritering for regeringen?

Hvad er logikken i, at nogle steder vil Venstre tvinge, andre steder vil man ikke? Det er måske også et spørgsmål om Venstres valgfrihed, at man vælger, hvad Venstre helst selv vil, og ikke, hvad familierne har brug for.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Jens Vibjerg, og så har jeg en forhåbning om, at vi kan komme videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Altså det er jo gentagelser.

Med hensyn til pasningsgaranti er der stadig væk kun at sige, at de kommuner, der ikke har

pasningsgaranti, skal vi opfordre til at få indført pasningsgaranti. Og jeg synes, at de socialdemokratiske ordførere skal gå hjem til deres socialdemokratiske ledede kommuner, for hvis vi fik de kommuner med, så er der altså ikke mange tilbage, der ikke har pasningsgaranti.

Hr. Ole Sohn spørger, om det ikke mest er kvinder, der gør brug af den fælles barselorlov i dag. Jo, det er det. For når den er så kort, som den er, er der ikke noget at sige til, at kvinderne i høj grad lægger beslag på den barselorlov, der er, for det har de brug for. Det er trods alt lidt lettere for mændene at komme igennem barselperioden, end det er for kvinderne. Kvinderne har også nogle andre fortrin i forhold til de små børn, som mændene ikke kan være med til.

Så der er jo ikke noget at sige til, når barselorloven er, som den er, og har den længde, den har, at så er det først og fremmest kvinderne, der har sat sig på den. Med den meget væsentlige forlængelse, vi nu får af barselorloven, vil mændene efter min bedste overbevisning i langt højere grad gøre brug af den merbarsel, som vi har fået.

Til hr. Ole Sohn, som spørger: Hvad er det, regeringens ønsker med barselorloven? Ja, det er simpelt hen at give børnefamilierne bedre mulighed for samvær med deres børn i en længere periode.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jan Petersen for sin tredje og sidste korte bemærkning til hr. Vibjerg.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg synes, der er to spørgsmål tilbage – der er flere – men to spørgsmål, som hr. Jens Vibjerg skal få en sidste chance for at besvare.

Det ene er: Hvis nu den stramme økonomi i de kommende år i mange kommuner betyder, at flere går væk fra at have en pasningsgaranti, fra barnet er 6 måneder, til at få en pasningsgaranti, fra barnet er 12 måneder, vil Venstre så gribe ind, eller vil Venstre nøjes med at holde flotte taler, der ikke virker? Det er det ene spørgsmål, jeg håber at få et svar på.

Kl. 13.55

Det andet er: Når man har udskudt orlov, og man så bliver ledig, så mistes retten til orloven jo i så lang tid, man er ledig. Hvori består det geniale i det forslag? Er det noget, der er lavet for at hjælpe familierne, eller er det ikke en unødigt chikane at lægge ind i regelsættet?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Vibjerg. Og derefter går vi videre til fru Mette Frederiksen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Efter debatten er der vel ikke noget at sige til, at jeg er den eneste, om hvem formanden har fundet anledning til at sige, at jeg var i hvert fald ved mine fulde fem.

Med hensyn til pasningsgaranti: Det er altså et kommunalt ansvar, vi har jo overladt den opgave til kommunerne, og det skal vi jo altså ikke blande os i her fra Folketinget. Det tror jeg også alle kommuner vil have sig frabedt, også de socialdemokratiske.

Så med hensyn til at holde orlov som ledig: Altså der er jo ikke rigtig nogen idé i, snarere tværtimod, at skulle holde orlov som ledig. Er man ledig, er der jo altså brug for at komme tilbage på arbejdsmarkedet så hurtigt som muligt, men man har altså muligheden for at holde sin orlov, man mister jo ikke sin orlov.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Mette Frederiksen som ordfører. Og så har jeg noteret, at hr. Ole Sohn, hr. Morten Helveg Petersen og hr. Ole M. Nielsen ønsker at få ordet som ordførere.

Mette Frederiksen (S):

Både debatten i dag og ved første behandling samt den offentlige debat, der har været om regeringens forslag til forlængelse af barselorloven, taler faktisk sit helt eget sprog.

Lovforslaget er sjusket, og hele ideen, altså valgfrihed og tid til børnefamilier, drukner i regeringens mange forbehold. Fædrener rettigheder indskrænkes, ledige udstyres med færre rettigheder end forældre i beskæftigelse, og så var der det med varslingen, et, kan man sige, frontalt angreb på den retssikkerhed, vi møjsommeligt har fået opbygget omkring kvinder og gravidditet.

I fredags førstebehandlede vi endnu et af beskæftigelsesministerens forslag, lovforslag nr. L 106. Regeringen ønsker at nedprioritere, måske helt droppe indsatsen for ligeløn på det danske arbejdsmarked, muligheden for at kræve kønsopdelte lønstatistikker blev sendt til hjørnespark, og intet blev sat i stedet.

Lægges alt dette sammen, er der ikke meget at være glad for ved en forlængelse af barselorloven; derfor stemmer Socialdemokratiet nej i

dag – desværre. I Socialdemokratiet vil vi nemlig gerne give vores børnefamilier noget mere tid, og vi vil også gerne give flere valgmuligheder.

Det er lige præcis det med valgmuligheder, der er problemet med regeringens forslag. Regeringen ønsker ikke at gøre en aktiv indsats for at sikre ligeløn, regeringen ønsker ikke at sikre fædres rettigheder i barseløjemed. Dermed bliver en forlængelse af barselorloven til en forlængelse af moderens barselorlov, og det er der jo simpelt hen ikke ret meget valgfrihed ved.

Socialdemokratiet ønsker som sagt en udvidelse af barselorloven, men det skal være som en mulighed for vores børnefamilier. Mulighed og valgfrihed afhænger især af, om vi som forældre har adgang til pasningsmuligheder.

I bemærkningerne til lovforslaget forventer regeringen – som også drøftet under den sidste ordfører – en decideret besparelse på pasningstilbuddene ude i kommunerne, og intet sted i lovforslaget er et fortsat krav om pasningsgaranti nævnt.

Socialdemokratiet ønsker, at pasningsgarantien udvides til samtlige landets kommuner; forældre skal selvfølgelig have sikkerhed for at kunne få deres børn passet.

Sidst, men ikke mindst to angrebsflader: Med lovforslaget synes regeringen åbenbart, at der er behov for at stille forældre i ledighed ringere end forældre i beskæftigelse. Det vil vi selvfølgelig ikke være med til.

Såvel den aftalebaserede del som den retsbaserede del af orloven, altså den udskudte del af orloven, skal selvfølgelig kunne afholdes uafhængig af beskæftigelse eller ledighed, og samtidig er det selvfølgelig dybt beklageligt, at en del af den udskudte orlov kan bortfalde ved ny beskæftigelse, såfremt en ny arbejdsgiver ikke finder det interessant.

Alt i alt er der altså så mange problemer i det her lovforslag, at vi i Socialdemokratiet ikke kan stemme for.

Vi giver vor støtte til de ændringsforslag, der er fremsat fra Kristeligt Folkeparti vedrørende bibeholdelse af børnepasningsorloven, men vi kan hverken stemme ja eller nej til de ændringsforslag, der er stillet fra ministerens side. Det er alt sammen lappeløsninger på et ringe lovforslag, hvor man beder især den ene af de to forældre om at save den gren over, hvor ligestillingen endelig har fået placeret sig.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Kristian Jensen og derefter fru Irene Simonsen for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg er ganske enkelt rystet over at høre den socialdemokratiske ordfører, ikke så meget i det her lille sure indlæg, der lige har været, men mere i den debat, der var med Venstres ordfører lige før.

Hvad er det for en tillid eller rettere sagt mistillid til unge fædre, der ligger i Socialdemokratiet? Hvad er det for en tiltro til, at man ikke gider at prioritere sine børn, men at man skal tvinges, ved at der skal være visse uger, hvor det er forbeholdt fædrene at gå hjemme, ellers går ugerne til spilde?

Er det virkelig den tillid, Socialdemokratiet har til unge fædre, at vi ikke gider gå hjemme hos vores børn, men skal tvinges til det, ved at der skal være nogle uger, hvor Folketinget, hvor politikere, hvor vi herinde bestemmer, at i den tid skal det være fædrene, der går hjemme, og ikke, som Venstre har lagt op til, at det er en diskussion, der tages mellem mor og far om, hvordan man passer det her bedst sammen. Hvilke uger passer bedst til den ene, hvilke uger passer bedst til den anden?

Jeg er rystet over den mistillid, som Socialdemokratiet har til unge fædre.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg er noget overrasket over den vending, som venstrefløjen har taget til det her forslag, som i virkeligheden i den grad handler om ligestilling, men ligestilling i moderne perspektiv, ikke ligestilling i gammeldags vanetænkning, hvor man skal sætte folk i blokke og tvinge dem til at have sådan en lige retfærdig behandling hele tiden for mænd og kvinder. Ligestilling er jo noget, man finder ud af hjemme i familierne. Man taler faktisk, som om vi kvinder er så meget tilbagestående, at vi ikke selv kan lave aftaler med vores mænd. Jeg føler mig direkte personligt ramt.

Med hensyn til børnepasningsgarantien kan jeg kun sige, at det undrer mig, som venstrefløjen bliver ved med at lide af vanetænkning og vanetænkning og vanetænkning. Det gode, der er i det forslag her, er netop den store fleksibilitet, fleksibiliteten i, at man også kan gå på arbejde nogle timer og udskyde noget af orloven til senere, hvilket giver en helt ny mulighed for

kreativ tankegang med hensyn til børnepasning i kommunerne. Og der kører allerede i kommunerne ganske gode initiativer flere steder, hvor man så samtidig helt sikkert kan leve op til børnepasningsgarantien.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre lidt om: Hvad er det egentlig for en ligestilling, som venstrefløjen står for? Er det dér, hvor man ikke tror, at man kan aftale tingene selv i familien? Hvad er det for en vanetænkning, Socialdemokratiet har? Er det, fordi de tror, at kommunerne ikke selv kan finde ud af fleksibiliteten?

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes, det er væsentligt at notere sig Venstres ord i denne sag, nemlig at friheden i virkeligheden er begrænset til at gælde dem, som lovforslaget slet ikke handler om.

Lovforslaget her handler om vores børnefamilier, om mødres og fædres ret og mulighed for at være sammen med deres børn og deres familie. Den frihed, Venstre og De Konservative indlægger i dette lovforslag, handler om alle andre end børnefamilierne. Det handler om virksomhedernes ret til ikke at give børnefamilier orlov, og det gælder Venstres valgfrihed og Venstres valgret, retten til, kan man sige, at fralægge sig ethvert politisk ansvar i denne sag.

Jeg skal gøre både hr. Kristian Jensen og fru Irene Simonsen opmærksom på, at der i Danmark er ganske betydelige forskelle i mænds og kvinders løndannelse, at der er væsentlige forskelle på, hvem der måtte have en økonomisk motivation og dermed incitament til at tage orlov.

Så længe Venstre og De Konservative ikke ønsker fra Folketingets side at påtage sig et ansvar for dét, så længe vil der ikke være en reel mulighed for vores børnefamilier. I virkeligheden kan det her spørgsmål jo koges ned, nemlig til at dreje sig om: Skal vi give børnefamilierne en formel mulighed og rettighed, eller skal vi også give dem en reel? Og jeg vil gerne give dem den reelle.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, det udvikler sig til en stribe korte bemærkninger, men sådan er demokratiet jo. Hr. Kristian Jensen, fru Irene Simonsen, hr. Jens Vibjerg og hr. Bent Bøgsted.

Vi tager kun tre ad gangen, og jeg erindrer stadig væk om, at der efterfølgende er en finanslovdebat, hvor også disse emner kan inddrages.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jo mere jeg hører fru Mette Frederiksen tale, jo mere forstår jeg, hvorfor Socialdemokratiet stemmer imod, for tilsyneladende har man ikke fattet ret meget af, hvad det her går ud på.

Forslaget går ud på at give frihed, frihed til, at en mor og en far aftaler, hvorledes et års fleksibel barselorlov skal fordeles imellem dem.

Det, Socialdemokratiets ordfører ønsker, er at tage den frihed væk og definere, at nogle uger skal tages af den ene part og ikke kan overdrages til den anden. Fru Mette Frederiksen tror ikke på, at unge mødre og unge fædre i fællesskab kan aftale sig frem til, hvordan fordeling af barselorloven er bedst for deres familie. Fru Mette Frederiksen tror, at vi herinde, vi 179 folketingsmedlemmer, er klogere end enhver børnefamilie, der skal definere, hvorledes barslen skal fordeles.

Det er en systemtænkning og en centralisme, som jeg ikke fatter, og derfor er jeg glad for, at det forslag, der bliver vedtaget, giver den frihed, som vi i Venstre har ønsket.

Kl. 14.05

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Irene Simonsen, så hr. Jens Vibjerg, og derefter kommer fru Mette Frederiksen på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jamen fru Mette Frederiksen mener nu, at det her er til gavn for virksomhederne i stedet for for familierne. Nu må jeg igen gøre op med den vanetænkning, som ligger til grundovre på venstrefløjen. Tror venstrefløjen stadig væk, at det samarbejde, der kører ude i virksomhederne mellem lønmodtagerne og virksomhedsejerne, stadig væk bygger på et forhold, hvor man pr. definition skal være fjender og hade hinanden og bekriige hinanden? Forholdene i dag bygger jo i langt, langt størsteparten af tilfældene på tillid, dialog og samarbejde, hvor de virkelig kan finde ud af tingene sammen til alles gavn og også til familiernes.

Så taler fru Mette Frederiksen om løndannelse. Ja, men der må vi sige, at i forhold til de forslag, der har været før, det tidligere lovforslag, så er der nu en social lighed. Nu er det jo ikke kun de bedrestillede, der kan tage orloven, fordi børnepasningsorloven var på en lavere ydelse.

Nu kan alle være med på den samme høje ydelse.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jens Vibjerg, og jeg tror, vi tager hr. Bent Bøgsted ind efterfølgende. Så giver jeg lidt udvidet taletid til fru Mette Frederiksen.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Efterhånden står det jo lysende klart, at Socialdemokraterne slet ikke vil noget på det her felt. Man vil slet ikke mere barsel til børnefamilierne; det er rent faktisk det, det handler om.

Ikke et eneste ændringsforslag er der kommet fra Socialdemokraterne til det forslag, som regeringen har fremsat – ikke et eneste ændringsforslag.

Og det, vi har hørt her fra talerstolen, understreger klart og tydeligt, at Socialdemokraterne ingenting vil.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Ja, jeg må nok sige, at jeg har en lille indrømmelse til fru Mette Frederiksen, for i det her spil har Dansk Folkeparti ikke så meget kigget på ligestillingen på området barsel, vi har kigget på, hvad der var til det bedste for barnet i det her tilfælde. Og der mener vi, at det bedste for barnet er, at forældrene sammen planlægger, hvordan barselperioden skal være. Hvis det er sådan, at moderen skal have alle 52 uger, jamen så skal hun selvfølgelig efter vores opfattelse have lov til at have alle 52 uger. For vi ved, at der er nogle fædre, uanset hvad love vi vedtager, der aldrig nogen sinde vil gå hjemme med barnet.

Men vi har også medvirket til, at faderen kan få så meget barselorlov, som vi overhovedet har kunnet få igennem. Vi havde gerne set, at faderen havde haft hele barselorloven, men det ved vi jo ikke kan lade sig gøre af gode grunde, da det trods alt er moderen, der føder barnet.

Samtidig har Dansk Folkeparti haft indflydelse på mange af de ændringsforslag, som regeringen har stillet her, og vi mener, at vi har opnået den absolut bedste løsning på barselorloven, som vi har kunnet komme frem til af økonomiske grunde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, og så får vi fru Mette Frederiksen på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Lad mig da bare for hr. Jens Vibjergs skyld gentage, hvad jeg har sagt tidligere, både i dag og ved førstebehandlingen: Socialdemokratiet vil gerne være med til at forlænge barselorloven, gerne. Vi vil også gerne være med til at sikre, at den del af orloven, der bliver udskudt til et senere tidspunkt, faktisk også kan blive afholdt, således at det ikke skal være op til en arbejdsgiver, at den som konsekvens af ledighed kan bortfalde. Det vil vi gerne være med til. Meget gerne.

Må jeg ikke have lov til at sige til fru Irene Simonsen, at jeg synes, det er en noget optimistisk og også for positiv udlægning af den ligestillingsmæssige status, vi har opnået på det danske arbejdsmarked, når fru Irene Simonsen siger, at der faktisk ikke findes problemer.

Jeg skal blot notere mig, at vi i den offentlige debat under behandlingen af lovforslag nr. L 47 har hørt fra flere fagforbund, særlig HK, at antallet af ulovlige fyringssager i forbindelse med graviditet er stigende i Danmark. Det er et stigende problem på vores arbejdspladser, at gravide kvinder fyres i forbindelse med deres graviditet.

KL 14.10

Det problem kan vi i Folketinget ikke se bort fra. Det nytter ikke noget, at den borgerlige regering ønsker at føre politik efter, hvordan man gerne ville have verden til at se ud. Vi bliver selvfølgelig også i barselspørgsmålet nødsaget til at tage udgangspunkt i, hvordan virkelighedens verden er. Og der er problemer med ligestilling på det danske arbejdsmarked. Vores frygt i Socialdemokratiet er, at de blot vil forøges med en fuldstændig blind forlængelse af barselorloven uden hensyntagen til de strukturer, der hæmmer ligestillingen for nærværende.

Så vil jeg gerne til hr. Kristian Jensen sige: Hvis Venstre vil være med at sikre en pasningsgaranti, nærmer vi os det stade, hvor vi kan tale om valgfrihed for familierne. Men hvis der ikke i den enkelte kommune er mulighed for forældrene for at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter 5, 6, 7, 8, 9, 10 måneder, så taler vi ikke om valgfrihed, så taler vi tværtimod om en tvungen orlov fra Folketingets side. Og det ønsker vi ikke at bidrage til fra Socialdemokratiets side.

Endelig skal jeg selvfølgelig blot beklage de ord, jeg hører fra Dansk Folkeparti. Hvis det har været Dansk Folkepartis interesse og idé at sikre fædre nogle rettigheder, så må Dansk Folkepartis rolle jo siges at være noget udspillet, idet vi

går fra 4 uger forbeholdt fædrene til i dag kun 2 uger. Og det er selvfølgelig ærgerligt.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nu iler jeg med at sige, at hr. Ole Sohn er den næste ordfører.

Ole Sohn (SF):

Ja, jeg skal gøre det relativt kort, for jeg er i lange stræk meget enig i bemærkninger, som Socialdemokratiets ordfører har gjort gældende. Vi er jo i den situation, at vi her i Folketinget stort set uden undtagelse alle ønsker en forlængelse af barselorloven. Det har været et tema, som alle partier har rejst, og alligevel ender vi op med en situation, hvor vi deler Folketinget som i så mange andre sager.

Det gør vi naturligvis, fordi vi ikke har en fælles forståelse af, hvordan man skal tilrettelægge en forlængelse af barselorloven,

En af grundene til, at SF ikke kan støtte det af regeringen fremsatte forslag, det er ganske enkelt den, at man for det første kæder det sammen med en ophævelse af børnepasningsorloven, som jo netop giver den fleksibilitet, som de fleste af os ønsker.

En anden grund er, at det ikke er hængt op på en pladsgaranti, sådan at vi sikrer, at vi ikke med en forlængelse af barselorloven er med til at tvinge forældre til at have en længere orlov, end de selv finder rimeligt.

Det tredje er, at vi faktisk finder det meget væsentligt, at de store mandearbejdspladser også bidrager væsentligt til barslen, altså forstået på den måde, at vi ønsker en central barselfond, sådan at der bliver en udligning, sådan at vi ikke belaster de erhverv, altså primært inden for servicesektoren, butikserhvervene, de små virksomheder, som har relativt mange kvindelige ansatte, hvilket gør, at de bliver meget belastede af de omkostninger, der ligger i en barselreform.

Derudover der selvfølgelig nogle mere specifikke ting i regeringens forslag, som vi ikke bryder os om, bl.a. det, at man hæmmer eller i hvert fald afskærer en del af orlovsmuligheden i forbindelse med ledighed eller i forbindelse med jobskifte. Det finder vi er helt, helt urimeligt, for der varetager man så ikke børnefamiliernes interesser. Jeg synes sådan set, hr. Jens Vibjerg sagde det meget klart – frit citeret, sådan må det jo være, når man ikke har det skriftlige referat endnu – at der ingen idé er i at holde orlov som le-

dig. Man skal jo bare sørge for at komme i arbejde så hurtigt som muligt.

Det er selvfølgelig et regulært synspunkt, og jeg tror, de fleste, der er arbejdsløse, gerne vil i arbejde så hurtigt som muligt, men nu er virkeligheden bare den, at lige når vi diskuterer barsel og regeringens også ønsker, at der skal være en længere barsel, så må man gå ud fra, at det er, fordi man mener, at børnefamilierne har behov for at være sammen med deres børn, og det behov har man, uanset om man er i job eller man er ledig. Så derfor synes jeg, at det var et lidt specielt argument.

Men det er jo klart, at det er kendetegnende for den indstilling, der ligger, som jo så også gør, at vi deler salen i forbindelse med et forslag, som vi grundlæggende alle er enige om burde være fælles gods, og jeg tror, det hænger lidt sammen med, at vi ikke har taget os den tilstrækkelige tid, der skulle til, for at få forhandlet et ordentligt, gennearbejdet forslag igennem.

Kl. 14.15

Derfor skal jeg afslutningsvis sige, at vi i forbindelse med dagens afstemninger stemmer ja til de af Kristeligt Folkeparti stillede ændringsforslag, som går ud på at fastholde børnepasningsorloven og fastholde de 4 ugers orlov, som fædrene har ret til i dag, men som bliver reduceret med regeringens forslag. Vi undlader at stemme til de af regeringen stillede ændringsforslag, og vores tilkendegivelse i forbindelse med tredje behandling vil være, at vi stemmer imod.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg vil meget gerne spørge hr. Ole Sohn, om han virkelig ikke har lagt mærke til al den fleksibilitet, der er i forslaget, specielt med de nye ændringsforslag.

Når hr. Ole Sohn siger, at det er helt forfærdeligt med ophævelse af børnepasningsorloven, kan hr. Ole Sohn så ikke bekræfte over for mig, at det er rigtigt, at vi får mere social lighed på det økonomiske område nu? Nu bliver alle økonomisk ligestillede i den tid, de har orlov; hvad de jo ikke var før, og der var tendenser til, at det var de bedrestillede, som havde råd til at tage orloven. Det må dog være en forbedring.

Med hensyn til at ledige ikke har den samme ret, er jeg helt sikker på, at når man er ledig, bruger man også den ekstra tid, man har, til at være sammen med sine børn. På den måde får alle

faktisk de muligheder, der skal til for at skabe et godt familieliv.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Ønsker hr. Sohn ordet?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Ja, jeg mener sådan set, det generelt er meget høfligt at svare, når man bliver spurgt, så selvfølgelig ja.

Jeg vil meget gerne bekræfte, at den dagpengeydelse, som ligger i forslaget, økonomisk set er bedre end den ydelse, der blev givet under børnepasningsorloven. Men når SF med høj stemmeføring kan argumentere for at fastholde børnepasningsorloven, skyldes det, at vi hele tiden har haft den opfattelse, at ydelsen under børnepasningsorloven skulle have været på det samme niveau som barselorlovsydelsen. Det har vi faktisk fremsat forslag om gentagne gange, men vi har måttet konstatere, at den forrige regering med hjælp af Venstre og Det Konservative Folkeparti løbende har nedsat ydelsen, og det har vi været imod. Det var vi under den forrige regering, og det er vi også under den nuværende.

Det er faktisk derfor, vi går ind for, at der er en idé i at have en børnepasningsorlov, og vi mener også, at ydelsen skulle have været på samme niveau som barselorlovsydelsen. Men fru Irene Simonsen har ret i, at økonomisk set bliver ydelsen højere i den foreslåede forlængelse af barselorloven.

Det andet spørgsmål om rettigheder er jo en vurderingssag. Jeg mener, at hvis vi har en barselorlov af en vis længde, har man også ret til at gøre brug af den, og der ligger altså nogle undtagelser i lovforslaget, som gør, at man ikke har denne ret. Det bryder jeg mig ikke om, og det er en af begrundelserne for, at vi ikke stemmer for.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstres ordfører kan ikke være til stede her i salen i dag, men på hans og på Det Radikale Venstres vegne skal jeg meddele vores holdning til de stillede ændringsforslag.

Den går i korte træk ud på, at vi også bakker op bag de ændringsforslag, som Kristeligt Folkeparti har stillet. Argumenterne har været fremført adskillige gange tidligere i debatten, nemlig at fastholde børnepasningsorloven og en forhøjelse af fædrenes andel fra 2 til 4 uger. Vi

undlader at stemme til resten af ændringsforslagene og stemmer imod det samlede lovforslag.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Før denne debat her i salen var jeg ikke særlig glad for regeringens forslag til ny barselorlov, og efter at vi har haft debatten om forslaget, er jeg nok nærmest blevet endnu mere imod det, bl.a. fordi regeringen tydeligvis har en betragtning om, at mænd skal tvinges for at få lov til at være sammen med deres børn. Det udgangspunkt synes jeg er fuldstændig forkert for hele diskussionen om barselorlov.

At regeringens forslag trækker i den forkerte retning viser sig på forskellige punkter. Som andre har været inde på tidligere, nedlægger man for det første børnepasningsorloven, og det vil altså sige, at de fleste får mulighed for at være mindre tid sammen med deres børn i barnets første 8 år.

Kl. 14.20

For det andet bliver manden kun sikret 2 uger og har altså kun ret til 2 ugers barselorlov i fremtiden mod de nuværende 4. Vi havde håbet på en lidt anderledes model, hvor manden blev sikret 3 måneder. I Sverige og Portugal har den model været murbrækker for mændene. Det er blevet legitimt for mændene at bede om barselorlov, og desuden betyder den model selvfølgelig, at udskrivningen ved at ansætte en kvinde i den fødedygtige alder bliver en væsentlig mere lige udskrivning ved at ansætte en mand, end den er i Danmark. Hvis det er naturligt, at manden også tager orlov, altså hvis mænd i lige så høj grad som kvinder tager barselorlov, vil forskellen på udskrivningen selvfølgelig blive mindre, og dermed vil kvindens stilling på arbejdsmarkedet være langt bedre, end den eksempelvis er i Danmark.

For det tredje er man kun sikret fulde dagpenge i en del af barselperioden. Hvis man ønske at tage den fulde periode, falder dagpenge-niveauet, og det har desværre den konsekvens, at ønsket om længere barselorlov må vejes op imod familiens økonomi i højere grad end nu. Desuden ved vi jo, at en lavere kompensation betyder, at familien i høj grad vælger, at det er kvinden, der skal gå hjemme, fordi det for det meste er hende, der tjener mindst.

For det fjerde betyder en del af forslaget, at regeringen vil fjerne 2.500 institutionspladser, og det er altså meget fint, når vi i dag har hørt flere tale om pasningsgaranti heroppefra. Det er jo ikke kun et spørgsmål om, at regeringen ikke

sikrer pasningsgarantien; forslaget går direkte ud på at gøre de kommuner, som i forvejen ikke lever op til pasningsgarantien, endnu dårligere stillet, end de var i forvejen, og de kommuner, som faktisk lever op til pasningsgarantien, kan måske i fremtiden ikke leve op til den, ganske simpelt fordi regeringen fjerner pengene til 2.500 institutionspladser.

Og hvilke konsekvenser har det så, at man fjerner 2.500 institutionspladser? Venstre taler om frit valg, men der er da ikke noget frit valg. Hvordan skal man kunne starte i arbejde igen, hvis der ikke er nogen institutionspladser? Det problem kender vi jo i forvejen fra de mange kommuner, der ikke lever op til pasningsgarantien. Det er tvungen orlov, det betyder, at kvinden skal gå hjemme, for det er jo stadig så oldnordisk i Danmark, at det typisk er kvinden, der tager orloven, bl.a. fordi hverken den tidligere regering eller den nuværende regering har villet være med til at lave et incitament og give manden en ret til at gå hjemme, som han kunne bruge over for sin arbejdsgiver.

Alt i alt må man sige, at det forslag, regeringen er kommet med om barselorlov, trækker i den forkerte retning. Vi var mange i Danmark, både kvinder og mænd, som havde håbet på en forbedring oven på den meget grundige offentlige debat, der har været om det spørgsmål, men desværre ser det ikke sådan ud. Desværre trækker forslaget i den forkerte retning: Børnene får mindre tid sammen med deres forældre, kvindernes ligestillingssituation på arbejdsmarkedet bliver forringet, mændene sikres kun 2 ugers orlov mod de 4 uger, de har i dag, og forslaget går imod de bebudede forbedringer, som den tidligere regering og også Enhedslisten kom frem med.

Ole M. Nielsen (KRF):

Man kunne jo synes, at det for Kristeligt Folkeparti var en milepæl, vi var nået frem til, når vi nu skal til at stemme et bedre barselorlovforslag igennem.

Jeg må nok sige, at Kristeligt Folkeparti i mange år har været stort set ene om at snakke om bedre barselorlov. SF har måske været den mest trofaste partner, kan man sige, den, der bakkede op om det. Men på et tidspunkt for et års tid siden lød det, som om alle lige pludselig ville have bedre barselorlov, men når man kom ind i sagerne, viste det sig jo, at det er trods alt ikke det samme, man vil. Det er noget forskel-

ligt, man ønsker, men det er selvfølgelig også o.k.

Vi synes ikke, at det resultat, man nu er nået frem til, er så godt, som det burde være. Der er for det første ikke mere tid til børnefamilierne, men det giver dog en bedre økonomi, og vi må også erkende, at det vil medvirke til, at flere kan vælge den fulde barselorlov, altså det hele år.

Men af samme grund, altså fordi der ikke bliver mere tid, er vores væsentligste ændringsforslag – vi har jo stillet en række – at opretholde børnepasningsorloven i den form, den har nu, selv om den efter vores mening ikke engang er god nok, fordi den kun er med 60 pct.s kompensation, altså 60 pct. af højeste dagpengesats, hvorimod den var med 80 pct.s kompensation, da vi lavede den i sin tid i 1993. Men sådan er det altså. Vi har foreslået at opretholde den i den nuværende form, men det kan vi ikke engang få flertal for.

Kl. 14.25

Så har vi stillet et ændringsforslag, som går ud på, at den foreslåede barselorlov skal afholdes inden for barnets første 2 leveår. Det er i øvrigt lidt af en parodi at kalde det barselorlov, indtil barnet er fyldt 9 år, for jeg håber da ikke, at der er nogen, der ammer så længe, det ville i hvert fald næsten være lidt blasfemisk. Men i hvert fald er barselorlov for os at se et spørgsmål om at skaffe mere kontakt, mere ro og mere tid sammen for barn og forældre. Det er dét, det handler om, og derfor mener vi egentlig, at den skal afholdes samlet inden for de første 2 år. Det er vores næste ændringsforslag.

Så har vi arbejdet en del med at få forbedret forholdene for adoptivforældre, men det er ikke lykkedes at få stabet et ændringsforslag på benene. Vi har bedt regeringen om hjælp til det, og jeg mener egentlig, at regeringen har svaret ærligt og redeligt, at den i grunden ønsker noget i retning af det samme som os, men at det ikke har været muligt at få det klaret i den tid, der nu har været til rådighed, fordi der er nogle ganske svære juridiske forhold forbundet med det. Men vi har fået indskrevet et svar fra beskæftigelsesministeren, der bevidner, at man arbejder med sagen, og vi har også fået et mundtligt tilsagn fra beskæftigelsesministeren, der siger, at man er interesseret i at løse det problem. For os er det ganske væsentligt, fordi vi ønsker at ligestille adoptivforældre med biologiske forældre. Vi ønsker også at ligestille adoptivforældre med de forældre, som ønsker kunstig insemination, så af den grund er det en vigtig sag for os.

Så stiller vi endelig uden for betænkningen ændringsforslag nr. 25, som vi mener bør få opbakning fra et flertal i Folketinget; tiden vil vise, om det lykkes. Forslaget går ud på en genopretning af tilstanden i den eksisterende barselorlov, nemlig at 4 ud af det samlede antal uger, der er til rådighed for forældrene, specielt er beholdt faderen. Det er i regeringens forslag sat ned til 2 uger, og det synes vi er en skam.

Vi må erkende, at en længere barselorlov i den form, som er foreslået, stiller kvinderne ringere på arbejdsmarkedet, men vi har prioriteret. Vi ønsker en bedre barselorlov, selv om vi ved, at det har et negativt ligestillingsaspekt.

Vi er heller ikke blandt dem, der ønsker at pålægge familierne, at faderen skal være tvunget til tage f.eks. 3 måneder af den samlede tid. Vi mener, at forældrene skal have frit valg på området, men vi erkender, at den holdning, vi har, stiller kvinderne ringere på arbejdsmarkedet. Det ønsker vi egentlig ikke at bidrage til, så derfor har vi foreslået at genoprette de 2 uger til 4 uger, selv om det kun er et lille skridt på vejen.

Som jeg også skriver i mit betækningsbidrag, mener vi, at noget af det, vi alle sammen må være optaget af i fremtiden, er at rette op på ligestillingssituationen ved at skaffe mere solidaritet kønnene og aldersgrupperne imellem på arbejdsmarkedet og desuden få erhvervslivet til at forstå, at det har en interesse i, at familierne trives ordentligt og får sat deres børn ordentligt i vej, så vi har noget at bygge på i fremtiden. Det må bestemmes også være erhvervslivets, arbejdspladsernes intention, og derfor synes vi egentlig, at vi burde have vid opbakning til det.

Vi stemmer for det endelige lovforslag, selv om vi ikke kan tilslutte os det ændringsforslag fra regeringen, som er blevet til som en konsekvens af finanslovaftalen med Dansk Folkeparti, alene på grund af at finansieringen stammer fra besparelser på udlændingeområdet. Men ellers er vi selvfølgelig positive over for den fleksibilitet, der ligger i forslaget.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil begynde med at takke for en god debat om regeringens lovforslag om en forlænget og mere fleksibel barselorlov. Det har været en debat, der har været præget af enighed om målet, nemlig forbedringer for landets børnefamilier, men af uenighed om midlerne.

Enigheden om forbedringer for børnefamilierne glæder mig selvfølgelig, og det er jo for så vidt også baggrunden for, at regeringen overhovedet har kastet sig ud i denne opgave. Den anden del af debatten, altså den del, der har handlet om, at lovforslaget alligevel ikke er det helt rigtige, har derimod undret mig noget. Det kan ikke være nogen overraskelse, at jeg synes, at regeringens forslag er en rigtig god forbedring for børnefamilierne inden for de givne økonomiske rammer. Men når der er så mange partier i salen, der er enige med regeringen i formålet – danske børnefamiliers ve og vel – kan det undre mig, at der er så megen modstand mod regeringens forslag, at man hellere stemmer imod det end medvirker til at sikre forbedringer for børnefamilierne.

Kl. 14.30

Der er tale om et lovforslag, som koster 1,6 mia. kr., penge, der betyder, at forældrene kan være hjemme hos barnet i en længere periode med en højere kompensation. Jeg mener, at lovforslaget er en klar familiepolitisk gevinst i sammenligning med de gældende regler, og med de ressourcer, vi har til rådighed i et land, hvor andre vigtige velfærdskrav presser sig på, er det lidt af en bedrift. Vi skal jo også løse ventelisterne, ældreomsorgen og mange andre ting.

Jeg synes, at vi har stået på hovedet for at få flest mulige af de fleksible elementer ind i lovforslaget. Det kan ikke diskuteres, at de nye regler giver forældre langt flere strenge at spille på med hensyn til forlængelse, genoptagelse af arbejde, udskydelse m.v. Det er klart, at flere muligheder for fleksibilitet giver et lidt mere kompliceret regelsæt og stiller større krav til forældrene om overvejelser og planlægning, men det tror jeg at landets børnefamilier er meget indstillet på mod at få mere tid med en højere økonomisk kompensation.

Jeg beklager, at Socialdemokratiet og venstrefløjen stemmer imod, men de skal jo nu ud i landet og komme med gode forklaringer på, hvorfor de ikke vil give børnefamilierne en væsentlig forbedring af deres vilkår. Men det er selvfølgelig en klar fordel med store og tydelige forskelle i dansk politik.

Jeg ser frem til, at lovforslaget bliver vedtaget i morgen til glæde for alle børnefamilierne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 9 forkastedes, idet 46 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 1, 20, 22 og 24 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 2 stemte for, 63 imod; 40 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5, 13 og 17 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6-8, 10-12, 14-16, 18 og 19 vedtoges uden afstemning.

Kl. 14.35

Ændringsforslag nr. 25 forkastedes, idet 45 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 21 og 23 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 17/1 2002. Første behandling 29/1 2002. Betænkning 14/3 2002).

Der var stillet 16 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Jesper Langballe (DF):**

På Guantánamobasen på Cuba sidder der for tiden en dansk statsborger som amerikanernes fange – en Talebankriger, der angiveligt har kæmpet for samme sag som de terrorister, der den 11. september fløj ind i World Trade Center, og det er som sagt en dansk statsborger.

Det er noget nyt, hidtil uhørt og dybt skræmmende. Vi kender ikke den pågældendes identitet, og vi ved f.eks. ikke, om han har arvet sin indfødsret fra en dansk mor, eller om han har fået den tildelt ved lov. Men jeg ved, at hvis jeg var terrorist og slog mig ned i Danmark, ville jeg som det første, jeg overhovedet foretog mig, søge dansk statsborgerskab og dermed være sikret mod udvisning.

Vi har forbrydere blandt danskere som blandt andre folk, men inden for en målestok, vi er fortlige med og kan håndtere og som lader sig tænke inden for vores kulturkreds. Derfor har statsborgerskabet betegnet en solidaritet, hvor landsmænd stod inde for hinanden, og derfor har vi hidtil set det som en selvfølge, at når en dansker havde forbrudt sig i det fremmede og stod til straf, arbejdede Udenrigsministeriet og ambassade hurtigt og ihærdigt på at få vedkommende hjem til retsforfølgning i Danmark. Han var trods alt en af vore.

Det er denne selvfølgelige beskyttelse af landets børn og statens borgere, der udhules af en rystende uansvarlig indfødsretspraksis, hvor Folketinget i realiteten i strid med grundloven og statsforfatningsretten uddelegerer sin kompetence til ministeriet og strør om sig med statsborgerskaber i flæng.

Det lovforslag, vi her skal stemme om, er det sidste af forslagene fra i fjor, som kom i mølposen på grund af valget, og når jeg mobiliserer al min gode vilje, kan jeg vel finde det forståeligt, at det nu er blevet genfremsat. Men vi vil gerne benytte lejligheden til at gentage, at det er uforståeligt for os, at regeringen ikke stiller yderligere lovgivning i bero, indtil de regler, som er nedfældet i det såkaldte kontorcirkulære, er blevet ændret til sommer som følge af det nye flertal, men at regeringen i stedet endnu en gang bringer antallet af fremmede, der får dansk statsborgerskab, op på over 20.000, hvoraf mange ikke taler ét ord dansk.

Kl. 14.40

Jeg skal ikke drage eksempler frem fra de ændringsforslag, der er stillet til dette lovforslag,